

BEZPIECZEŃSTWO MASOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH: GENEZA PROBLEMU

W obecnych czasach bezpieczeństwo imprez masowych jest jednym z priorytetowych zadań Policji. Składa się na to szereg elementów, w tym międzynarodowy wymiar imprez masowych, a także coraz częściej występujące wyspecjalizowane grupy przestępcze, zwyczajowo nazywane «pseudokibicami». Szczególne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego ma charakter organizowanych imprez masowych sportowych, w tym meczów piłki nożnej. W pracy będą zaprezentowane przykłady obrazujące chuligańskie zachowania pseudokibiców. Zostanie dokonana analiza różnorodnych aspektów wywołujących agresję podczas imprez sportowych wskazująca konieczność funkcjonowania rozwiązań prawnych, zapewniających bezpieczeństwo i porządek podczas sportowych imprez masowych. Praca przybliży zagadnienie, że sport jest uniwersalnym narzędziem wychowawczym, że w każdym środowisku, niezależnie od wieku, czy wychowania istnieje zainteresowanie sportem i że zainteresowanie takie należy ukierunkować, wzmocnić i pomagać w jego realizacji. Sportu nie należy traktować jako dziedziny życia społecznego, który generuje agresję. Dlatego edukacja przez sport nabiera szczególnego znaczenia, gdy najważniejszym staje się zapewnienie bezpieczeństwa imprezy sportowej m. in. poprzez zwiększenie zrozumienia dla innych i większą tolerancję «FAIR PLAY».

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, impreza masowa, fair play.

Nepelski Mariusz

doktor, nadkomisarz
Policji Wyższa Szkoła
Policji w Szczytnie

Starożytny ideał wychowawczy wywodzi się m. in. od greckiego hasła «kolos kagatkos», czyli piękny i dobry. Pojęcie piękna oznaczało sprawność fizyczną, urodę i harmonię ciała, natomiast dobro wiązało się z cechami moralnymi i umysłowymi. Jednym ze szczególnych zjawisk w kulturze starożytnej były igrzyska. Obowiązek przygotowania igrzysk spadał na tak zwanych specjalnych urzędników, których wybierano drogą losowania. To oni czuwali nad właściwym przebiegiem zawodów, zgodnie z tradycją i prawem. Urzędnicy decydowali o przydzieleniu zawodników do poszczególnych grup wiekowych, wymierzaniu kar zawodnikom, którzy nie przestrzegali dyscypliny. Igrzyska gromadziły masowe audytoria ludzi, pragnących zobaczyć na własne oczy swoich idoli. Po upadku Rzymu, wraz z nastaniem wieków średnich skończyła się moda na organizowanie wielotysięcznych imprez. Taki stan rzeczy trwał do końca XIX wieku,

do zorganizowania pierwszych igrzysk olimpijskich nowej ery – Ateny 1896. Wiek XX to już prawdziwa eksplozja zakrojonych na szeroką skalę imprez masowych, która trwa do dzisiaj. Widowiska sportowe i artystyczne gromadzą w jednym miejscu całe masy. Wraz ze wzrostem zapotrzebowania na tak wielkie imprezy, pojawił się nowy problem, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa jej uczestnikom poprzez wyeliminowanie wszelkich przejawów agresji i zagrożeń, co wiąże się z profesjonalną ich organizacją. Mimo, że koncerty gwiazd rocka i inne imprezy artystyczne gromadzą tysiące fanów, to jednak nie mogą konkurować z imprezami sportowymi. Obowiązującą w Polsce definicję masowej imprezy sportowej strukturalizuje ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych, która przede wszystkim ma usprawnić walkę z chuliganami na polskich stadionach za pomocą szeregu wprowadzonych rozwiązań. Bezpieczeństwo i porządek publiczny masowej imprezy sportowej w dużej mierze zależy od osób w niej uczestniczących. Skuteczne wyeliminowanie osób, które wcześniej naruszyły prawo w związku z imprezami masowymi, zapewne przyczyni się do sprawniejszego wypełniania przez organizatorów obowiązku dotyczącego zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej.

Istotną rolę w zapobieganiu, zdarzeniom mogącym wywołać sytuację nadzwyczajną powinna odgrywać edukacja przez sport. Polega ona m.in. na kształtowaniu zachowań wśród dzieci i młodzieży. Dlatego potrzebna jest ścisła współpraca z organizacjami działającymi na rzecz rozwoju edukacji przez sport, wykorzystanie wartości, jakie nie-

sie ze sobą sport, oraz organizowanie imprez sportowych na poziomach lokalnych, powiatowych, regionalnych i krajowym. Rozważając przedmiotowe zagadnienie, nie można pominąć problemu społecznego, który stanowi zagrożenie dla współczesnego sportu, czyli agresji i przemocy w sporcie, na boiskach, czy też na trybunach. M. Jędrzejewski, autor prac o subkulturach młodzieżowych twierdził, że «wychowani w kulcie przemocy atakują policjanta, strażnika, twoją siostrę, twego brata – bez przyczyny», co wskazuje trudność wychowania młodzieży i przygotowania jej do odpowiedzialności dorosłego życia [1]. W wychowaniu także sportowym, ważną rolę odgrywa dobry przykład. W edukowaniu przez sport, wzorów takich dostarcza praktyka sportowa, literatura sportowa, biografie bohaterów sportowych, którzy zarówno w sporcie, jak i w życiu dochowali wierności zasadom «fair play» [2]. Podstawą edukacji sportowej jest antyczna dewiza «poznaj samego siebie». Stworzona w wąskim kręgu boiska, rozciąga swój wpływ na wszelki świat otwartych doświadczeń człowieka [3]. Sport uczy prawidłowych relacji międzyludzkich, szacunku dla drugiego człowieka, respektowania obowiązujących zasad, a także roztropnego dokonywania wyborów i podejmowania odpowiedzialności za siebie i za innych [1].

Pseudokibice

Od lat 80-tych XX wieku, podobnie jak w innych krajach, także w Polsce znaczenie określenia chuligan ewoluuje, chociaż nie zmieniła się pod tym względem definicja kodeksowa. Coraz częściej było używane w stosunku do osób,

które podczas zawodów sportowych, w szczególności w czasie meczów piłkarskich, wykazują skłonność do agresji, lub wręcz ją w sposób fizyczny, bądź werbalny stosują w stosunku do fanów drużyny przeciwnej. Zdarza się, że atakowani przez chuliganów stadionowych bywają zawodnicy drużyny przeciwnej, jednak z reguły chuligani pozostają przy obraźliwych tekstach i przyśpiewkach na temat drużyny i zawodników. W polskich mediach chuligani często określani są mianem pseudokibiców (kibolów). Genezy zachowań chuliganów stadionowych należy szukać w agresywnych podkulturach młodzieżowych. W tych środowiskach rekrutują się one zwłaszcza z wielkich bokowisk (błokersi¹, dresiarze²). Najczęściej pozycje dominujące w poszczególnych grupach zdobywają osobnicy najbardziej agresywni i bezwzględni «twardziele», odporni na ból, zasłużeni w walkach z grupami konkurencyjnymi i policją. Odbywa się to na podobnych zasadach, jak w subkulturach świata przestępczego. Występuje tu kult siły i dążenie do dominacji, a oznaką męskości jest waleczność potwierdzona w aktach przemocy. Dla pseudokibiców nie jest istotna rywalizacja klubów i ich drużyn, dla nich najważniejsza jest rywalizacja między ligą chuligańską, w której uczestniczą grupy kiboli walczący z podobnymi grupami innych barw. W tak zwanych «ustaw-

kach» dochodzi do bitew umówionych grup. Najbardziej ponury jest fakt, że owi kibole przygotowują się do nielegalnych walk ćwicząc walkę wręcz – boks, kick boxing, technikę zapaśniczą i brazylijskie jujutsu oraz zwiększają swoją siłę mięśni na siłowniach. Biorą udział w treningach sportowych, ale ich celem jest tylko agresja i przemoc. Zupełnie obce, jakby nie z tego świata jest oparcie życia sportowego na wartościach, o których pisał Pierre de Coubertin, czyli maksymalnej wolności, sprawiedliwości prowadzącej ku przyjaźni, uznaniu czynu sportowego za akt sztuki, szacunku dla samej gry i rządzących nią reguł. Takie odwrócenie roli, jaką ma do spełnienia sport emanuje smutkiem.

W Polsce ostatnie dziesięciolecie XX wieku, to czas przemian, budowania demokracji. Analizując ten okres z perspektywy czasu wydaje się, że niektóre decyzje wówczas podjęte miały negatywne skutki. W naszym kraju przeżywającym okres transformacji ustrojowej zaistniało «wiele bolesnych zjawisk», takich jak, wzrost bezrobocia, upadki zakładów pracy, dramaty rodzinne, wzrost przestępczości, w tym zorganizowanej i osób nieletnich. Trudne sytuacje dotyczyły szczególnie ludzi młodych, często zagubionych, biednych, pochodzących z rodzin patologicznych. Słaba była też kondycja biologiczna społeczeństwa polskiego z powodu stresów wywołanych m. in. wyżej wspomnianymi negatywnymi skutkami zmian ustrojowych, ale także z powodu braku podstaw i zachowań prozdrowotnych, niehigienicznego trybu życia, panoszącego się nikotynizmu, alkoholizmu i narkotyków, niemal powszechnego zaniku racjonalnego wykorzystywania czasu

¹ Błokersi – nie ucząca się, bezrobotna młodzież, zamieszkująca bokowiska miejskie, mająca często bezrobotnych rodziców (wikipedia).

² Dresiarze są grupą, której przypisuje się kult pieniądza, brak poszanowania zasad kultury i norm współżycia społecznego, objawiający się m.in. używaniem ordynarnego, pełnego wulgaryzmów języka oraz akceptowaniem przemocy i przestępstwa dla zaspokojenia własnych potrzeb (wikipedia).

wolnego służącego zdrowiu. Wszystkie te problemy społeczne rzutują na sytuację dzieci i młodzieży. Ówczesny system edukacji doprowadził do likwidacji zajęć pozalekcyjnych. W wielu szkołach drastycznie zmniejszono liczbę godzin poświęconych na aktywność sportową pozalekcyjną i pozaszkolną młodzieży. Wydaje się, że zupełnie inaczej oddziałuje się wychowawczo na młodzież na zajęciach pozalekcyjnych, niż na lekcyjnych. Jest to dobrowolny wybór i w tym klimacie atrakcyjnych, dobrowolnie wybranych zajęć rodzi się szansa na przekonanie młodzieży do sportu i jej socjalizację sportową, jednocześnie skutecznie przeciwdziałając zachowaniom agresywnym. Generalnie dzieci i młodzież deklarują bardzo pozytywne postawy, dlatego też oczywistą kwestią wydaje się być wykorzystanie środków, jakimi dysponuje szeroko rozumiana kultura fizyczna. Moment likwidacji finansowania zajęć pozalekcyjnych, być może spowodował wytworzenie się w niewłaściwym zakresie podkultur młodzieżowych blokiersów i dresiarzy. Właśnie ta młodzież została pozbawiona atrakcyjnej formy spędzania czasu wolnego, na sali sportowej, czy na treningach bokserskich, gdzie nauczono by ich określonych reguł i poszanowania przeciwnika. Problem agresji w sporcie był wielokrotnie badany jako zjawisko socjologiczne. W latach 80-tych najbardziej agresywne grupy kibiców futbolowych stanowili młodzi chłopcy w wieku 14–17 lat. Natomiast elitę podkultury chuliganów stadionowych stanowili młodzi mężczyźni w wieku 19–25 lat, o najdłuższym stażu kibicowania drużynie [4]. Aktualne badania i obserwacje potwierdzają, że najbardziej skłonni do

zachowań agresywnych są pseudokibice w wieku 15–19 lat. W miarę dorastania i wchodzenia w obowiązki życiowe tendencje takich zachowań zanikają. Ostatnie badania kryminologiczne nieletnich przestępców wykazują ciekawe zjawiska socjologiczne, a mianowicie przestępstwa zaczynają popełniać nieletni z tak zwanych dobrych domów. W tym przypadku głównym motywem może być chęć przeżycia przygody. Tę grupę młodzieży można spotkać także na stadionach sportowych. Agresja często jest wyrazem ksenofobii, zwykłego chamstwa, towarzyszących plebejskiemu widowisku, jakim są zawody sportowe. Kibice często siedzą blisko siebie, w ścisku. Nieokiełzany lub specjalnie podburzany tłum łatwo poddaje się manipulacji i reaguje z ekspresją, niekiedy wzniosłą, ale bywa, że prymitywnie i agresywnie. Zawody najczęściej odbywają się na stadionach w kształcie owalnym lub prostokątnym. Komercyjnie wysoko usytuowane trybuny, jak i kształt geometryczny stadionów w sposób naturalny wzmacnia agresję. Rywalizacyjne postawy i wzajemna wrogość kibiców różnych klubów przeradzają się, zwłaszcza w obliczu przegranej drużyny, z którą się identyfikują w brutalne i krwawe starcia, zwane «zadymami». W starciach biorą udział kibice rywalizujących klubów, interweniujący ochroniarze oraz policjanci. Bójkom najczęściej towarzyszą akty wandalizmu, niszczenie stadionów oraz wyposażenia środków komunikacji. Znaczącą rolę w agresywnych ekscesach pseudokibiców odgrywa wnoszony na stadiony alkohol, pity przed, w trakcie trwania i po meczu. Na podkreślenie zasługuje fakt, że mecze piłkarskie odbywają się rów-

niez przy zamkniętych trybunach, bez udziału publiczności. Najczęściej jest to forma kary nakładana na kluby za brak właściwej organizacji widowiska, a szczególnie uchybień z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa na stadionie. Coraz więcej uwagi zwraca się również na rasizm związany ze światem sportu, który jeszcze nie stanowi w Polsce zjawiska powszechnego. Jednakże każdorazowe wydarzenia o charakterze rasistowskim i dyskryminacyjnym odbija się głośnym echem w mediach. Ponadto może być jedną z przyczyn podsycania nienawiści i utrwalania negatywnych stereotypów. Problem ten przybliży kilka przykładów ksenofobii i rasizmu na polskich stadionach.

Wrzesień 2006 r. mecz piłki nożnej Pucharu Polski Lechia Gdańsk – Pogoń Szczecin. W trakcie meczu chuligani Lechii obrzucili bananami brazylijskich piłkarzy grających w drużynie gości, skandowali też hasło Naszym wzorem jest Rudolf Hess. W efekcie tych zdarzeń Polski Związek Piłki Nożnej zamknął stadion Lechii. Maj 2008 r. mecz piłki nożnej na stadionie w Białymstoku. Nieznany sprawca wywiesił transparent z napisem Roger nigdy nie będziesz Polakiem oraz znak o treści faszystowskiej. Kwiecień 2008 r. tuż po meczu 25 kolejki Orange Ekstraklasy głośnym echem odbiła się sprawa dotycząca koszulki z antysemickimi napisami, którą po meczu założył zawodnik ŁKS Łódź. Piłkarz twierdził, że dostał ją od kibiców i na napis nie zwrócił uwagi.

Sport ma budzić miłość do życia, uczyć solidarności, szacunku i odpowiedzialności, pozwalając należycie docenić wartości każdego człowieka. Gra to ryzyko, szaleństwo, ale też konwencja,

kanon i wolność do przekraczania reguł mieszczących się w obrębie sztuki, gdzie gra się określone role zgodnie ze społecznym punktem widzenia. Nawet, kiedy gra się w guziki, gra przebiega poważnie. Język stadionu jest taki sam dla wszystkich. Odbywa się na nim lekcja wartości uniwersalnych zakorzenionych w «religii sportu» [3]. Jan Paweł II podczas spotkania z młodzieżą w Watykanie w 1981 r. m. in. przemawiał: «... Sport uprawiany w ten sposób pomoże wam nade wszystko w tym, abyście stali się obywatelami kochającymi porządek społeczny i pokój». Powyższe słowa wskazują na prawdziwy sens aktywności sportowej, który jednak jest w różny sposób zagłuszany. Zostało, to dobrze ujęte przez Jana Pawła II w przemówieniu wygłoszonym w Watykanie w 2004 r. «...W naszych czasach wydaje się, że sport jako system jest niekiedy uwarunkowany przez logikę zysku, widowiska, dopingu, bezwzględnej rywalizacji i przemocy».

Fair play

Charakteryzując fair play używa się zróżnicowanych określeń takich jak: uczciwość, etyka, honor, lojalność, czystość, moralność, przestrzeganie reguł, szacunek dla przeciwnika. Reguły postępowania określają właściwą postawę sportowców wobec idei fair play, chronią przed cielesnymi i psychicznymi urazami. Fair play jest przede wszystkim osobistym, wewnętrznym zobowiązaniem zawodnika do przestrzegania szeroko pojętych wartości humanistycznych. Analiza znaczenia idei fair play w życiu współczesnych społeczeństw prowadzi do wniosków niezbyt optymistycznych. Również w naszym kraju,

pod wpływem kryzysu wartości, pojawiają się postawy negowania idei fair play, głównie w sporcie wyczynowym. Warto zwrócić uwagę na przenikanie negatywnie ocenianych obyczajów (doping, przemoc, szowinizm, ksenofobia) do sportu szkolnego. Dlatego też Międzynarodowy Komitet Fair Play wydał w 1992 roku Deklarację Fair Play pod tytułem «Fair play dla wszystkich». Współczesna etyka walki sportowej wskazuje na pojęcie uczciwej walki. Fair play określa najważniejsze wartości, jakie powinny być stosowane w każdej walce sportowej. Zasada «czystej gry» zawiera najważniejszą rolę sportu. Jest to rola wychowawcza, która kształtuje postawę moralną człowieka. Prawdziwego sportowca cechuje również stosunek do przegranej. Można stwierdzić, że zwycięzca nie wiele się nauczył. Utwierdził się tylko w przekonaniu, że środki, którymi dysponuje są skuteczne i prowadzą do zamierzonych celów. Pokonany natomiast dowiaduje się o swoich brakach i uświadomienie ich sobie prowadzi do dalszego doskonalenia. Fundamentalne znaczenie w edukacji sportowej, ma promocja idei fair play. Może stać się ona podstawą do kształtowania prawidłowych koleżeńskich zasad współżycia, kulturalnego odnoszenia się do siebie, takich jak: wzajemna pomoc w różnych sytuacjach, uprzejmość, także kultura słowa. Działania wychowawcze powinny koncentrować się na eliminowaniu wszelkich przejawów agresji, braku szacunku i okazywaniu wrogości. Bardzo ważne jest dołożenie starań, aby objąć opieką wychowanków w możliwie różnych sytuacjach, a więc podczas treningów i przebywania w szatni, a także

w czasie wolnym wspólnie spędzanym na obozach. Ucząc zasad fair play należy przekazać młodym ludziom umiejętność postępowania według nich. Nie można poprzestać na werbalnym uświadamianiu, co jest dobre, a co złe. Konieczne jest wdrażanie do szlachetnych zachowań poprzez ćwiczenia w ich wypełnianiu.

Działalność propagująca bezpieczeństwo imprez masowych

Z wejściem Polski do struktur Unii Europejskiej, otworzyły się nowe szanse rozwoju. Rozwój ten dotyczy różnych sfer życia publicznego między innymi bezpieczeństwa publicznego. Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich w Unii Europejskiej w tym Polski, w ramach Funduszy Strukturalnych, decyzją Komisji Europejskiej przyjęto Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007–2013. Program ten koncentrował wsparcie środkami finansowymi następujących obszarów: zatrudnienie, edukację, integrację społeczną, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia. Wychodząc naprzeciw tym możliwościom w 2008 r. Minister Sportu i Turystyki powołał zespół, w skład którego weszli przedstawiciele Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Zdrowia, Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Agresji i Patologii Wśród Dzieci i Młodzieży, Szkolnego Związku Sportowego i Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej.

Głównym celem zespołu było opracowanie programu pilotażowego promującego zdrowy styl życia i zapewnienie prawidłowego wychowania dzieci i młodzieży do udziału w masowych imprezach sportowych. Brak autorytetów oraz trudne warunki dorastania mogą powodować u dzieci i młodzieży narastanie agresji i powielanie nieprawidłowych postaw życiowych. Aby skutecznie przeciwdziałać patologiom wśród najmłodszych trzeba zmotywować ich do udziału w zajęciach sportowych, które nauczą młodzież odpowiedzialności i ukierunkują jej zainteresowania. Takie idee przyświecały twórcom programu «Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży». Również w 2008 r. zostało podpisane Porozumienie międzyresortowe dotyczące współpracy przy wdrażaniu programu «Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży». Głównym zadaniem tego programu jest zredukowanie poziomu agresji i patologii młodego pokolenia, poprzez stworzenie możliwości udziału dzieci i młodzieży w różnych formach aktywności fizycznej. Realizacja projektu przebiega z wykorzystaniem środków finansowych, pochodzących z Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa i budżetów samorządów.

Wypracowanie prawidłowych postaw młodego kibica oraz zachęcenie dzieci do udziału w zajęciach sportowych to najważniejsze założenia programów «Jestem Fair» oraz «Kibice Razem». Głównym celem programu «Jestem fair» było propagowanie idei fair play jako edukacyjnego elementu zwalczania rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu oraz upowszechnianie postawy większego zrozu-

mienia dla innych kultur, wyznai i większej tolerancji w całej Unii Europejskiej. Drugim wspomnianym programem był «Kibice Razem». Jego celem było przełamywanie stereotypu piłkarskiego kibica jako chuligana. Pilotaż programu «Kibice Razem» był realizacją idei fan-coachingu [5] – programu z sukcesami realizowanego w wielu krajach europejskich (m. in. Niemcy i Wielka Brytania). Program ten stanowi całość z programem «Kibice w swoim mieście» i programem «Ambasady kibiców», który nastawiony był na działania kibiców podczas turnieju Euro 2012.

Praca przybliży wpływ edukacji sportowej na zwiększenie bezpieczeństwa imprez sportowych, ze szczególnym podkreśleniem idei fair play propagowanej wśród sportowców i odbiorców sportu. Ponadto należy stwierdzić, że większość działań edukacyjnych służących założonemu celowi jest skierowana do dzieci i młodzieży. Pomimo, iż państwo bierze odpowiedzialność prawną za zapewnienie bezpieczeństwa podczas imprez masowych, wprowadzając w życie ustawę przewidującą narzędzia i środki dla zapewnienia tego bezpieczeństwa, wydaje się, że dodatkowo daje możliwości, które można stosować z przyjemnością i dla przyjemności aktywnego udziału w sporcie. Elementami ściśle związanymi ze sportem są aktywność, współzawodnictwo i osiągnięcia, które ściśle łączą się z ideą fair play. Idea ta nie zawsze charakteryzuje mistrza, ale zawsze wzorowego sportowca. Ważne jest dążenie do sytuacji, aby w młodym wieku nie dopuszczać do pojawiania się zachowań agresywnych, które są łatwo przyswajalne. Zjawisko agresji nie powstaje samo z

siebie. Określone są powody, które wynikają z warunków życia, bytowania i rozwoju. Dlatego istotne jest nieustanne tworzenie nowych perspektyw dla młodego pokolenia i skupienie uwagi na edukacji, na sporcie, na profilaktyce. Instytucje państwowe i samorządowe wpisują się w działania wynikające z odpowiedzialności za bezpieczeństwo publiczne na imprezach, w szczególności masowych sportowych. Przedstawione programy «Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży», «Jestem fair», «Kibice Razem» są przykładami, że zasady fair play – honorowej i uczciwej gry cieszą się dużym zainteresowaniem oraz są doskonałym narzędziem edukacyjnym. Edukacja sportowa wprowadzana do mikrośrodków wychowawczych, szkoły i klubów sportowych, jest podstawą do nauczania uniwersalnych war-

tości sportu i zapobiegania patologiom na stadionach sportowych.

Literatura:

1. Dziubińskiego Z. Sport a agresja / Z. Dziubińskiego. – W.: Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie, 2007.
2. Kopaliński W. Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych / W. Kopaliński. – W.: Wiedza Powszechna, 1983.
3. Zuchowa K. Współczesne dylematy olimpizmu / Zuchowa K. // Magazyn Olimpijski. – 2009. – № 3(89).
4. Górecki T. Patologia – młodzieżowe podkultury kibiców / T. Górecki // Kultura Fizyczna. – 1989. – № 9–10.
5. Fan-coaching rekomendowany jest przez Komisję Europejską («Biała księga na temat sportu», 2007) oraz Radę Europy (Rekomendacja TRV Rec. 2003 [1], 2001 r.) jako skuteczna i sprawdzona metoda redukcji postaw przemocy w środowisku kibiców.

Непельський М. Безпека масових спортивних заходів: генеза проблеми.

На сьогодні безпека масових заходів є одним із пріоритетних завдань поліції. Особливе значення для безпеки та громадського порядку має масовий захід – організовані заняття спортом, зокрема футбольні матчі. Розглядаються різні аспекти, які викликають агресію на спортивних заходах і вказують на необхідність функціонування правових рішень, які забезпечують безпеку і порядок під час спортивних заходів. Спорт не слід розглядати як аспект соціального життя, який генерує агресію. Таким чином, просвіта за допомогою спорту має особливе значення, коли вона стає важливою спортивною подією для забезпечення безпеки, за рахунок збільшення розуміння іншими і більшої терпачості в «чесній грі».

Ключові слова: безпека, масовий захід, чесна гра.

Непельский М. Безопасность массовых спортивных мероприятий: генезис проблемы.

В настоящее время безопасность массовых мероприятий является одной из приоритетных задач полиции. Особое значение для безопасности и общественного порядка имеет массовое мероприятие – организованные занятия спортом, в том числе футбольные матчи. Рассматриваются различные аспекты, которые вызывают агрессию на спортивных мероприятиях и указывают на необходимость функционирования правовых решений, которые

обеспечивают безопасность и порядок во время спортивных мероприятий. Спорт не следует рассматривать как аспект социальной жизни, который генерирует агрессию. Таким образом, просвещение посредством спорта имеет особое значение, когда оно становится важным спортивным событием для обеспечения безопасности, за счет увеличения понимания других и большей терпимости в «честной игре».

Ключевые слова: безопасность, массовое мероприятие, честная игра.

Nepelsky M. Safety of mass sporting events – the genesis of the problem.

Nowadays, the security of mass events is one of the priority tasks of the Police. It consists of a number of elements, including the international dimension of mass events, as well as increasingly frequent specialized criminal groups, commonly referred to as «hooligans». Of particular importance for the security and public order is a mass event organized sports, including football matches. The work will be presented examples illustrating hooligans' hooligan behaviour. We will look at various aspects of aggression causes at sporting events indicating the need for the functioning of the legal solutions that provide safety and order during sporting events. Jobs introduces the issue that sport is a universal educational tool that, in any environment, regardless of age or education, there is interest to the sport and such interest should focus, strengthen and assist in its implementation. Sports should not be regarded as aspects of social life, which generate aggression. Therefore, education through sport is of particular importance when it becomes the most important sporting event to ensure the safety, among others by increasing the understanding of others and greater tolerance «FAIR PLAY».

Key words: security, mass event, fair play.

Стаття надійшла до редакції 25.02.2014